stichting het nationale park
de hoge veluwe

AANGETEKEND
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw
en Innovatie
De heer dr. H. Bleker
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

datum:	ons kenmerk:	onderwerp:
11 januari 2012	SV/25136/09.3.2.1	Nieuwe Wet Natuur

Excellentie,

Naar aanleiding van het plezierige gesprek over de natuurwet op 9 januari jl. op Landgoed Slangenburg willen wij onderstaande punten graag nog onder uw aandacht brengen.

Onze punten zijn een uitwerking van uw agenda met gesprekspunten voor 9 januari jl. en onze zienswijze d.d. 8 november 2011.

1. Natuurbeleid

"Kabinet moet meer doen aan bescherming van de natuur; huidig beleid is afbraak".

- Inleiding, pagina 1 van de zienswijze.
- Commentaar lijkt meer betrekking te hebben op de bezuinigingen dan op de wetgeving.
- Het voorgestelde beleid sluit nauwkeurig aan bij de strenge Europese wet- en regelgeving. Hiermee is de bescherming van de natuur verzekerd.
- Er is geen sprake van afbraak. Het voorgestelde beleid doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Het draagvlak en daarmee de effectiviteit van het beleid zal worden vergroot.
- Het conceptwetsvoorstel bevordert bovendien een goede balans tussen ecologie, economie en samenleving. Het natuurbeleid dient haalbaar en betaalbaar te zijn.

correspondentieadres: apeldoornseweg 250 - 7351 ta hoenderloo (gemeente ede) - tel.: 055 378 81 00 - fax: 055 378 81 19
www.hogeveluwe.nl - receptie@hogeveluwe.nl - rabobank: 33 67 66 300 - k.v.k. 41151066

2. Decentralisatie

Regiefunctie en eindverantwoordelijkheid moet bij het Rijk zijn belegd. Risico op gefragmenteerd beleid, tekort aan deskundigheid bij provincies.

- Paragraaf 2, punten 4 t/m 9 van de zienswijze.
- De regiefunctie dient inderdaad bij het Rijk te worden gelegd. Het gebiedsgerichte beleid dient landelijk en op hoofdlijnen te worden vastgesteld.
- Het zou onwenselijk zijn als het gebiedsgerichte beleid per provincie verschilt. Dit leidt tot een lastenverzwaring en inconsistent beleid.
- Wetgeving en beleid moeten worden opgesteld in samenspraak met de betrokken organisaties als terreinbeherende organisaties, particuliere grondbezitters en agrarisch beheerders. Zij voelen de wet- en regelgeving in de dagelijkse praktijk en in de portemonnee. Inspraak in de besluitvorming leidt tot een groot draagvlak. Van groot belang is dat deze betrokken organisaties een gelijke rol krijgen toebedeeld.
- De eindverantwoordelijkheid kan bij grondeigenaren en beheerders worden gelegd. Zij dienen voldoende ruimte te krijgen voor voortzetting van het bestaande en doorgaans succesvolle beheer.

3. Soortenbescherming

Verbod op doden zoogdieren, amfibieën en reptielen is te minimaal. Meer bescherming is nodig. Zorgplicht als zelfstandig beschermingsinstrument niet voldoende.

- Als je voor de ene soort wat doet, laat je wat voor de andere soort. Als je bos kapt voor de tapuit gaat dat ten koste van het leefgebied van de zwarte specht. Deze afweging moet een eigenaar op basis van een beheerplan kunnen maken.
- De zorgplicht verbonden met bestuursrechtelijke handhaving is een preventief instrument. Een ieder dient zorgvuldig om te gaan met dier- en plantensoorten.
- Het verbod op opzettelijk doden van zoogdieren, amfibieën en reptielen verbonden met strafrechtelijke handhaving is een repressief instrument. Met de zorgplicht en het betreffende verbod is een adequate bescherming

verzekerd.

- Zoogdieren, amfibieën en reptielen die niet vallen onder het strikte Europese regime, mogen niet opzettelijk worden gedood. Aldus is er sprake van een nationale kop. Er is – met andere woorden – al meer bescherming dan op grond van Europese regelgeving noodzakelijk is.

- De achteruitgang van soorten is veelal gelegen in de veranderende agrarische bedrijfsvoering. Tijdens maaiwerkzaamheden op grasland wordt een slachting aangericht onder bodembroeders, hazen en reekalveren. Er wordt zelfs na zonsondergang gemaaid. De oplossing is het maaien na zonsondergang te verbieden en het gebruik van wildredders en het van binnen naar buiten maaien verplicht te stellen.

Bescherming Rode Lijst soorten.

- De rode lijsten zullen deel uitmaken van de natuurvisie. Zij fungeren als indicatie voor welke soorten een actief beleid van de overheid nodig is. Het voorkomen van een soort op de rode lijst betekent echter niet dat speciale beschermende bepalingen van kracht zijn. De Afdeling heeft een en ander bevestigd. Verdergaande bescherming is niet noodzakelijk.

4. Jacht

Geen plezierjacht, geen benuttingsjacht.

- Een plezierjacht ligt in het water. Het is een tendentieuze aanduiding voor een beheermethode die de biodiversiteit ten goede komt. Jagers investeren ondermeer in biotoopverbeteringen en toezicht (BOA's) en in ruil daarvoor oogsten zij uit de natuur. Bossen worden ook beheerd en het hout wordt benut.

- Voorop staat dat een jachthouder een redelijke stand van de in zijn jachtveld aanwezige bejaagbare soorten dient te handhaven. Hij dient bovendien de schade door bejaagbare soorten te voorkomen. Daartoe dient de jachthouder wel in de gelegenheid te worden gesteld. Of het daarbij gaat om plezier- of benuttingsjacht is niet van belang.

- Daarbij wordt een soort alleen als bejaagbaar aangemerkt, als zij zich leent voor benutting. Kortom, alle bejaagbare soorten in artikel 3.18 conceptwetsvoorstel lenen zich voor benutting. De benuttingsjacht kan zonder problemen worden toegestaan.

Geen uitbreiding lijst bejaagbare soorten.

- Pagina 14, punten 51, 52 en 53 van de zienswijze.

- De bejaagbare soorten zijn aangevuld met de grauwe gans, kolgans, smient, damhert, edelhert, ree en wildzwijn. Alle komen zij algemeen voor en kunnen zij de jachtdruk verdragen. Bovendien ondersteunt de jacht op deze soorten het beheer.

- De bejaagbare soorten veroorzaken bovendien schade. Bestrijding van deze soorten vermindert de schade.

- De bejaagbare soorten dienen verder te worden aangevuld. Soortenbescherming is gebaat bij een langere lijst van bejaagbare soorten. Op deze manier kunnen andere soorten worden geholpen.

- Het bestrijden van roofdieren kan het beheer van deze soorten ondersteunen. Ook de patrijs moet weer als bejaagbare soort worden aangewezen. Per jaar kan worden beoordeeld of de jacht kan worden geopend. Dit komt een goed beheer ten goede.

- Uitgangspunten vanuit Europa om tot een wildlijst te komen zijn voor vogels art. 7 van de Vogelrichtlijn (geeft aan welke soorten bejaagbaar zijn) en voor zoogdieren de Habitatrichtlijn (limitatieve lijst van soorten die niet bejaagd mogen worden). Deze systematiek biedt maximale ruimte voor wat betreft de wildlijst.

- De Benelux-overeenkomst en de daarop gebaseerde beschikkingen bevatten eveneens een lijst van bejaagbare soorten. Op de betreffende lijst staan meer diersoorten dan op de voorgestelde Nederlandse lijst. Het verdient aanbeveling in ieder geval bij de Benelux-overeenkomst en de daarop gebaseerde beschikkingen aan te sluiten. De bejaagbare soorten dienen juist verder te worden aangevuld. Eventueel kan ervoor worden gekozen de jacht op bepaalde soorten niet te openen.

- Voordeel van een lange lijst van bejaagbare soorten is dat de jachthouder bij de bescherming van de soorten wordt betrokken. De jachthouder is immers gehouden om een redelijke stand van bejaagbare soorten in zijn veld te bewerkstelligen.

Geen waarborg planmatig beheer, regionaal maatwerk vereist.

- Pagina 15, punten 57 en 58 van de zienswijze.

- Voor de ree en het damhert wordt een afschotplan opgesteld. Het verdient de voorkeur dat ook voor de overige bejaagbare soorten een afschotplan wordt opgesteld. Hierdoor wordt een planmatig beheer gerealiseerd. Bovendien wordt de verspreiding van de verschillende soorten door Nederland gemonitord.

- Regionaal maatwerk is slechts tot een zekere hoogte gewenst. Zij mag niet tot onwenselijke verschillen leiden. Niet de wildbeheereenheden, maar de faunabeheereenheden zouden het afschotplan moeten opstellen. Er zijn landelijk 14 faunabeheereenheden actief. Een en ander zou betekenen dat er per soort maximaal 14 afschotplannen worden opgesteld.

Jacht op ganzen druist in tegen G7-akkoord.

- Volgens het Faunafonds wordt het hoogste schadebedrag uitgekeerd in de winter. Ganzen jagen in de zomer roept bij het publiek meer weerstand op dan in de winter en het vergassen van ganzen moet een beschaafd land als Nederland niet meer willen.

- Het G7-akkoord heeft – onder andere – tot doel de populatie van grauwe standganzen terug te brengen. De afschot van grauwe ganzen is toegestaan. Echter, in de periode van 1 november tot 1 maart is een rustperiode van kracht.

- Het G7-akkoord kwalificeert de kolgans als een exoot. De G7 is overeengekomen om de populatie exoten in een zo kort mogelijke overgangsperiode weg te nemen. Er geldt geen rustperiode.

- Het aanwijzen van de grauwe gans en de kolgans als bejaagbare soorten is met het bovenstaande niet onverenigbaar. De jacht op de grauwe gans zou van 1 maart tot 1 november geopend kunnen worden. De jacht op de kolgans zou zelfs het gehele jaar mogelijk moeten zijn.

- Het verdient zelfs de voorkeur de jacht het gehele jaar te openen. Schade veroorzaakt door bejaagbare soorten kan dan direct worden bestreden.

Afschotplannen WBE's zijn niet voldoende.

- Pagina 15, punten 57 en 58 van de zienswijze.

- Hier zij herhaald dat niet de wildbeheereenheden, maar de faunabeheereenheden de afschotplannen zouden moeten opstellen. Zo worden grote regionale verschillen voorkomen.

- Een afschotplan bewerkstelligt de planmatige aanpak van de jacht op bejaagbare soorten. Bovendien worden er bij of krachtens amvb eisen vastgesteld waaraan het afschotplan moet voldoen. Onduidelijk is waarom de afschotplannen niet voldoende zijn.

- Het planmatige beheer door de faunabeheerheden is de afgelopen jaren afdoende gebleken.

5. Bescherming gebieden

Regime voor beschermde natuurmonumenten moet blijven.

- Er zijn momenteel nog 66 beschermde natuurmonumenten. Zij zijn niet als Natura 2000-gebied aangewezen. Het nationale regime voor beschermde natuurmonumenten is een nationale kop. Het is wenselijk dat dit regime wordt afgeschaft. Een en ander leidt tot een aanzienlijke lastenverlichting.

- De beschermde natuurmonumenten hebben een (beperkte) externe werking. Voor de betreffende handelingen buiten het beschermde natuurmonument betekent dit een lastenverzwaring. Het afschaffen van het nationale regime kan ook hier een aanzienlijke lastenverlichting met zich brengen.

- Het overgrote deel van de beschermde natuurmonumenten behoort tot de EHS. De bescherming van deze natuurgebieden wordt de verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies. Hiertoe kunnen – onder andere – de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer dienen. Het nationale regime voor beschermde natuurmonumenten kan zonder problemen worden afgeschaft.

Ook EHS en leefgebieden van dieren en planten (buiten Natura 2000) moeten in het wetsvoorstel worden beschermd.

- De EHS is een netwerk van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. De minister van EL&I erkent de waarde van de EHS. Het netwerk is een belangrijk beleidsinstrument voor de bevordering en het behoud van biodiversiteit. De EHS wordt evenwel planologisch beschermd. De invulling van dit beschermingsregime is de verantwoordelijkheid van de provincies. Op dit moment functioneert de bescherming voldoende.

- Het conceptwetsvoorstel strekt tot vermindering van de bestuurslasten en vereenvoudiging van de regelgeving. Het is wenselijk dat de EHS door één regime wordt beschermd.

- Bescherming van de leefgebieden van dieren en planten zou een aanzienlijke lastenverzwaring met zich brengen. Impliciet wordt de externe werking van Natura 2000-gebieden enorm uitgebreid. Dit betekent dat een nieuwe nationale kop wordt gecreëerd. De bescherming zal op vele activiteiten van toepassing zijn. Deze activiteiten kunnen slechts dan worden uitgevoerd indien met zekerheid vaststaat dat zij de natuurlijke kenmerken van het leefgebied niet aantasten. Een dergelijke vergaande bescherming volgt niet uit de strikte Europese regelgeving. Aanvullende bescherming van de leefgebieden van dieren en planten is dan ook niet gewenst.

6. Eigen verantwoordelijkheid eigenaren en terreinbeheerders

Gekwalificeerde, deskundige eigenaren en beheerders van Natura 2000-gebieden moeten zoveel mogelijk ruimte hebben om hun terreinen naar eigen inzicht te kunnen beheren.

- Paragraaf 3, punten 10 t/m 19 van de zienswijze.

- Ook voor schade ontstaan vanuit N2000-gebieden moet de jachthouder die daar wat aan kan doen verantwoordelijk kunnen worden gesteld. “De vervuiler betaalt” en het leidt tot een lastenverlichting voor de overheid.

- Aan de hand van een kwaliteitstoets kunnen aspecten als kennis, kwaliteit van beheer en track record worden beoordeeld. De gekwalificeerde partijen worden afgerekend op resultaten in plaats van op gedragsvoorschriften.

- Alle grondeigenaren en/of beheerders moeten in aanmerking kunnen komen voor het gekwalificeerde regime. Hier kan een vergelijking worden getrokken met het FSC-keurmerk voor goed bosbeheer.

- De gekwalificeerde partijen zouden zelf een beheerplan kunnen opstellen. Zij beschikken over de relevante informatie. Zij kunnen het beste inschatten welke ontwikkelingen zich op hun grondgebied voordoen en hoe deze gestimuleerd dan wel tegengehouden kunnen worden.

- Gekwalificeerde partijen zouden kunnen volstaan met een melding bij het verstoren, vangen en doden van vogels en bij het wegnemen van de nesten of eieren.

- Gekwalificeerde partijen zouden uitgezonderd kunnen worden van de herplantplicht. Deze partijen zijn uitstekend in staat om te beoordelen of de houtopstand al dan niet moet worden herplant voor een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en soorten.

Wij hebben uw uitnodiging zeer gewaardeerd en hopen dat u onze aanbevelingen vanuit de praktijk ter harte wilt nemen.

Met vriendelijke groet,

S.E. baron van Voorst tot Voorst
directeur

Bijlagen:
1.) Agenda Ministerie van ELI voor gesprek over nieuwe Wet Natuur op 9 januari 2012.
2.) Zienswijze NP De Hoge Veluwe inzake concept-wetsvoorstel Natuur d.d. 8 november 2011.